

112. A Lai Bu - 1978.

Accession # 703

Date of Receipt 3/4/96

Supplier _____

Price 1.00

A LAI BU

A LAI BU

Microfilm Collection Archives
703
5/4/96
From - - - - -

26th Edition

PUBLISHED BY
THE SYNOD BOOKROOM AIZAWL
1978

PRINTED AT THE SYNOD PRINTING PRESS, AIZAWI
MIZORAM 15 12 77 C 5.000

A CHHUNG THU

	Phêk
1 Thawnthu	1
2 Mihring leh rannung	2
3 Thil nawite	4
4 Ran makzia	5
5 Washington leh Hawldâr	7
6 “Ka hre lo”	9
7 Thawnthu	11
8 “Dâwt ka sawi thei lo”	12
9 Pasaltha	13
10 Paula thusawi	17
11 “Aih ka duh lo”	17
12 Mizo hun chhiar dân	18
13 Johana lekhathawn	19
14 Mi tângho leh lal	19
15 Hmeichhe chan	20
16 Ka nu	23
17 Naupang berâmpu rinawm	24
18 Bei nawn rawh	26
19 Mi ropuite	27
20 Mahni huan theuh	29
21 Sâm 1 na	30
22 Sazuk tui in thu	31

A CHHUNG TIRJ

	Phêk
23 Ruah	32
24 Mualzavâta thawnthu	33
25 Bâwih chhuah hla	36
26 Awm dân tha sâwm	37
27 Hrisêl theihna dân	38
28 Hun puite	41
29 Mizoram lo nei mite hun then dân	43
30 Lehkha thawn dân	45
31 Thu ziak dik dân	52

A LAI BU

1. THAWNTHU

PUMPUI LEH TAKSA DANGTE

1 Ni khat chu, taksa bung hrang, kut te, kâ te leh a dangte hi an inthurual a, "Engatinge keini'n hna tinrêng kan thawk a, pumpui hian engmah a ti ve si lo va, kan châwm puar fo mai? Hawh u, tân chin chu engmah i tih sak duh tawh lo vang u," an ti a

2 Chutichuan, kut chuan chaw a bâr duh lo va, kân a ei duh ta lo va, hâ pawhin a thial duh ta lo va Chutia an tih chin rei lo têah chuan anni pawh chuan an lo tuar ve ta a an chêr a an zawî khawlo zo ta a, engmah an ti hlei thei ta lo va

3 Tin, pumpui pawh chu a lo tangkai vezia an lo hmu chhuik thiam ta a Ichuan an awm dân pângngaiin an awm leh ta zâwk a

Mi itsik hi mahnî tân a pawî bawh thîn.

SAKEIBAKNEI LEH CHAITE

1 Ni khat chu sakeibaknei hi pûkah a lo muhîl a, tin chaitê a lo tek chhuak a, a hmuiah a han tek chho ta nalh a Sakeibaknei chu a lo meng a, a man ta mai a

2 Rah hlum a tum a, tin, chaitê chuan, "Engmah tham ka ni lo ve, mi chhuah rawh," tun a ngên chiam a Sekeibaknei chuan a hlau chu a nuhsan a, a chhuah ta a

3 Chu mi hnu rei lo tēah sakeibaknei chu lên fei takin an lo áwk a, a chhuak thei si lo va, a rûm a rûm ta mai a Chaitē chuan a lo hria a, a han kal a, a lên hrui chu a seh chat a, a chhuak ta a Mi chhetē khawngaih hian sáwtña a nei thín.

II. MIHRING LEH RANNUNG

1 Kawng tam takah chuan ui leh zâwng te nēn huan kan inang a ni Mitin kan hmu thei a, beng in thil ri kan hria a, káin kan ei a, hnârin thil rim kan hre thei a Kan tuihâlin kan riltâm thei theuh va, kan damlovin kan thi thei theuh a ni Chuvângin rannung hi kan nghaisa tûr a ni lo

2 Amaherawhchu kan danglamna a ropui hle si a ni Mihringin thlarau kan nei a, rannungin an nei lo Pathuanin mihring hnēnah ngaihtuah theih-na a pe a, rannung erawh chu an finna a pângngai reng a ni

3 Mihringin hriamhreí a hmang thiam a, a tîr berah chuan lung hriam an hmang a, mei te an lo hmu chhuak thiam a, an finna a lo thang zêl a Rannung erawh chuan hriamhreí an hmang ngai lo va, chaw hel an ei thín, chaw pawh an chhûm thei lo,

4 Mihringin thil tam tak a tisual fo va, rannungin an tisual mang lo Sava bu chhep zo thei lo kan hmu ngai lo va, mihring tân chuan nasa taka zir a ngai a ni He mi kawngah hian mihring ropuizia a lang — finna te, thiamna te nasa takin a lo thang ta a ni

A LAI BU

5 Tlân lamah mihring aun sakei nasa takin a chak zâwk a, saun mihring aun nasa takin rit a phur thei a, numhsela naupang tê pawhin sai aun thil an ti thei

6 Rannung chu a finna a thang thei chuang n. Khuai te, fanghmîr te pawh hi hmân lai kum sângkhat lai tawha an thlâr siam dân leh an in sak dânte a la thuhmun fo a ni Mihring erawh chu an danglam fo a ni

7 Kum sânghnih lai a ni ta, chûng lai chuan sâp thlahtute hi mi kawlh tak an ni a, an vunte an tial ang rek ruk a, puan pawh sin lovin savunte an sin a In pawh an nei lo va, khâm pûkah leh thingzârahte zâwng angin an riak mai mai thîn Tûnah erawh chuan sawi sên loh khawpin an lo sîngin an lo thiam ta a ni

8 Rannung hi an inkhâwmin an inbe thei a, ro te pawh an inrêl thei a, mahse lehkhate an zir ve thei lo Mihring erawh chuan rannung chanchin atangin thil tam tak a zir theih a ni

9 Rannungin hlauh nachâng a hria a, mihring chuan a sualzia a inhre thei a, Pathian a thlangin a thlang lo thei a ni Pathian thu lam chu rannungin a hre phâk lo

III. THIL NAWITE

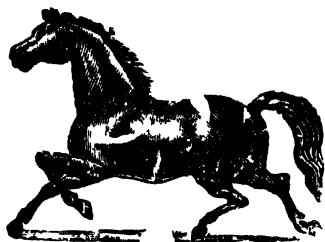
LITTLE THINGS

(En lova sawia ziaak bawk tûr.)

- 1 Tui mal far tê tê chu,
Tiauvut hrang awm khâwm,
Tuipui hian a tlinin,
Ram nuam a lo awm
- 2 Hetiang mit khap kâr tê,
Sawi tham ni lo hi,
Thangthar kim tling zêlin,
Chatuan a lo ni
- 3 Chutiang kan sual tê chuan,
Kan thlarau a hruai,
Sual ram pik deuh deuhvah ,
Tin, kan lo vânduai
- 4 Thu ngilnei narân hian,
Thunlung a tiharh ,
A then chauh lo chhuak hian,
Lung ngui a tidarh
- 5 Khawngaih thil nawi tê tê,
Man nei tham lo chu,
Rem thu lêng atân chuan,
Ro aun a hlu ,
- 6 Khawngaih a lo khat e,
Thil leh thu nawi hian,
Kan lei a tihlim e,
Chatuan vân ang khian

A LAI, BU

IV. RAN' MAKZIA

SAKAWR CHHIARKAWP THIAM

1 Berlin, Germany khawpuiah chuan kum sâwm leh palı chhûngın mı pakhatın rannung chanchın a zir a A tâwp lam kum li chhûng chuan sakawr mak tak pakhat ni tin dârkâr khât zêl a zirîr thîn a

2 Amah chu sikul zirîrtu a ni a sakawr pawh chu naupang zirîr ang biwkin lehkha dumah tlakin a zirîr a Fel takın a lo zirîr thei a chhiarkawp lam belh leh puh te puntir leh semte a lo thiam a Rule of Three pawh a thiam a

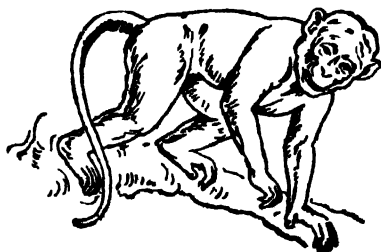
3 Langka hlut hleihzia pawh a hre thei "Mı thlalâk a hmuhin a mia chu a hre thei" an ti Thil zıak pawh a hre thei "Ni" tih nân a lu a kûn a, ni lo' tih nân a lu a thing thîn Siki te ang hi han entîr ıla, Hei hi chêng khatah engzâtngc awm ?" tun zâwt ıla, a ke vawı li a per ang

4 "Pahnih leh pahnih engzâtngc ?" tun han zâwt ıla a ke vawı li a per ang a "Panga a ni lo maw ?" ti ıla, a thu tihngheh nân a ke vei lam chu nasa takın a per thîn

5 Mak an tih êm êm avângin sakawr awmzia thiamhovin an exam a A chhiar atân thu then-khat — ui, zawhtë etc tih angte hi an han ziaak a, thu ziaak en chuan a tak tak chu a kâwk dik zêl a Chhiarkawp tih tûr, Decimal sei tak an han pe leh a, chu pawh chu a tidik chiah a Puan them chi tinrêng an han entîr leh a, a chi an han sawi apiang chu a la dik zêl a Rangkachak te, dâr sen te, tangkaruate an hlut hleih dân a hre vek a rangkachakah vawî khat per sela, tangkaah vawî hnhî a per ang

6 A tâwpah chuan chaw tha tak pêk an tum a “Puan zawng la, i chaw eina tûr phiat fai rawh,” an ti a Tin, puan a zawng a, a mutna lamah a zuang lût a, a tîfai a, a thîng fai zêl a, puan chu a pe kîr leh a

Mun leiah an dawn a, a zirtirtu chuan a phal lo tawp mai a Hei hi sakawr mak ber a nî, amah-erawhchu naupang a tluk lo Mihring chu kan va ropui êm !

ZAWNG MAK

1 Africa ram atangin London khuaah Zâwng pakhat an la a, mihring anga thil tam tak tih an

zirtîr a , vaibêl a zu thei a, tui te, thingpuite leh
bâwnghnutête a in thei a, khâwlin a hming a chhu
thei a, thîrsakawr chung chuan a thiam baw k a

2 Naupang khawlai lêng thei rual chena dîngin
a kal thei Amah chu kum lî leh a chanve lai a nî

He zâwngh hian an zirtîr apiang chauh a tithei
a, ama rilru puak chhuakin engmah a tithei lo
vang

V WASHINGTON LEH HAWLDAR

1 America-a an indo lain hawldâr bel thum kai
chuan sipaiho tîêm tê a ho va, khanchhuk rit tak
mai an zâwn a an zo mang lo va Hawldâr
chuan zâwnpui ve lovin, intihotu fahranin “Tûn-
ah tang r’u, zâwn r’u, chawî kâng thuai r’u, tui
a au tuar tuar a

2 Chutih lai tak chuan mî pakhat sakawr chung
chuang sipai thuama inthuan lovin a rawn kal
pêl a an khanchhuk zâwn chu an zawh lohzi a
hmuhin hawldâr hnênah chuan, “Engatinge i puih
ve loh ?” a tî a Hawldâr chuan chapo takin,
“Ka pu hawldâr ka nî asin,” a tî a “E ! i nî maw ?
Ka hre lo a nih chu, mî ngaidam rawh,” a tî a
Chibai te a bûk el ta a Chutichuan sakawr chung
ata a lo chhuk a, khanchhuk chu a zâwnpui ta a

3 Khanchhuk an zâwn zawh chuan, “Hawldâr,
hetiang hna in thawh leh hunah mî i neih tam
tâwk loh leh chuan, Manding lalber rawn ko la,

ka lo kal ang a, ka tanpui leh ang che,” a ti ta a Hawidâr chu mak tui a phu zawk a, chu mi chu an Manding lalber Washington an tiha chu a lo nreng mai a An indo zawh hnu pheî chuan America ram rorêltu lian berah a tang ta a ni

4 India ramah huan mi tam takin kuta hnathawh hi an zak a, an ngainêp êm êm a Hotute pawhin an hnuai mite chu puih ngai êm êm mah sela, kuta thawh tûr lam chi a nih phawt chuan an pui duh ngai lo va, inti babu takin nihlap khumin emaw, thutthlênga thuin emaw an en reng mai thîn a ni

5 Kum rei lotê a ni ta, Travancore ram lal Maharaja chuan, “Bâwngtuthlawh hmanga mahni hna thawh te, mahni tân sebâwnga lei leh te, mah ni tui chawite leh thing phurhte hi kawlawma leh-kha zia a n a zahthlâk chuang lo ve,” a ti a ni

6 Khawvêla mi ropui ber berte pawhin kuta hna thawh hi an ngaisâng a an thawk bawk a Petera, Russia ram Tzar lal ropui tak chuan thîr a dêng thîn a, hmân lai German lalber, Kumpi nu mâkpa chuan khâwl chhut a zir a ni Tirkoh Paula pawhin puan in a siam thîn , Gladstone, Kumpinu rorêltu lian ber chuan thing a kit thîn a ni Tin, Isua ngei pawhin mahni kuta hna a thawh avângin, kut hnathawh chi tûrêng a lo timawi ta a ni

7 Hnathawh hman tlâk chi zawng zawng chu a zahawm a ni Chapona mai mai hi zahpui zâwk theuh tûr a ni Thîrdêng te, lo neitu te, hmunphiat te, tuchawitu te, thing phurte te, puan tahtute-

hi awm lo sela kan khawsa thei lo vang a, inchei taka khawlai lên mai mai te, babu hnate ai pawh-in a ropui zâwk a ni

Washington Manding hming Tzar Russia lai
 America Ram hming Germany Europe ram pakht
 Travancore Ram, India chhimah Paula Apostol
 Maharaja India ram lai lian Gladstone Kumpinu
 Russia Sawrkâr ropui upa ropui ber)

VI KA HRE LO

1 Mizo zingah hian, “Ka hre lo,” tih mai mai hi a tam hle mai, naupang zingah pheih chuan a tam lehzuai a ni “Tunge i hming?” emaw “Tunge i pa hming?” emaw, “I hnam hming engnge ni?” tun emaw zâwt ila, mi thenkhat chuan, “Ka hre lo, an ti mai thin

2 Tin, hêng lo pawh hi thil dang hriat reng pawh, ka hre lo tun kan inhhâng mai mai thin He-tiang hi thil dik lo leh mawi lo tak a ni Hriat reng si, “Ka hre lo” tia chhân ai chuan, “Ka sawi duh lo,” tih emaw, “Ka sawi zak” tun emaw chhâng ila a tha zâwk a ni Hriat loh tak tak erawh chu, “Ka hre lo,” tih tûr a ni Tin, ka hre lo tih ngawt ai pheih chuan a nêh zâwngin, “Ka hre lo a ni, a pawh hle mai,” emaw tih chu a mawi zâwk êm êm ang Hming sawi te, pa hming sawi te, hnam hming sawite hi a tûl chuan zah tûr a ni lo

3 Thu khuh hi Mizo chuan kan ching hle a, tin, a mawi zâwkin kan hre bawh a, mahsela, a

châng chuan an khuh lutuk bawk thîn a nī Thu hī khuh deuhva sawī aī chuan dīk taka sawī zêl a tha zâwk a nī Thlawhhma thu te, duh zâwng leh duh loh zâwng te, lâwmna leh lâwm lohna thute leh thil dangte pawh dīk taka sawī a tha zâwk a nī.

4 Tīn, thu hī uar lutuk tūr a nī lo, a tâwk chauhva sawī tum tūr a nī Thu khuh emaw, thu uar emaw hī a dīk takīn dâwt a nī a Thu uar vak mī kan nī tih mīn an hriat chuan mīn ngainêp hle thei ang, thu khuh leh thu uar hī bân thei ıla a tha zâwk ang

5 Dâwt sawī hī thil sâwt lo ber a nī Achângin hrem hlauh avâng te, englo hlêp duh vâng te, hrehawm pumpelh duh vângtein mīn dâwt an sawī thîn, nīmahsela a tâwpah chuan thil sâwt lo tak a lo nī thîn Mīn mī rīnawm lova mīn sawī chuan, he khawvêlah hīan hremna hrehawm ber a nī ang

6 Tīn, dâwt sawī hī dâwih tak a nī Achângin rorêltu hmaahte pawh thuhretu thenkhatīn dâwt an sawī thîn a, tīn, thu zêp thenkhatte pawh an nei bawk thîn, chuvângin rorêltu chuan thu an rem dīk thei lo bawk thîn a nī Sawrkâr pawhīn tha taka rêl duh mah sela, thuhretute avângin achângin an rêl fel thei thîn lo

Hla pakhatīn —

**“Dâwt in sawī chuan dâwih takīn in awm ang,
Thutak sawī rawh u, fel takīn in awm ang.”**
a tih hī a dīk hle a nī

7 Pathuan Lehkhabu pawhin, "Hmui dik tak chu chatuanin a ding ang a, lei dawthei erawh chu mit khap kâr pawh a nghet lo," a ti bawk Tin, "Hmui dawthei Pathuanin a ten a, nimahsela an tih dik apiangin Amah an tilâwm thîn," a ti bawk

8 "Ka lâwm e," tih leh "Ka pi," emaw "Ka pu," emaw tih hi chîn ngei tûr a ni Mui englo mui pe sela, "Ka lâwm e," tih ngei tûr a ni Tin, kan aia upa emaw, kan chung a mite emaw mui biakin kan chhanna tâwpah chuan, "ka pu" emaw, "ka pi" emaw tih zêl tûr a ni Chu chu a mawî êm êm a ni Hnam dangte chuan an ti zêl a ni Mizohuan kan dân a nih ve loh avâng hian, "ka lâwm e," tih te, chung a mite biak a, "ka pu," emaw, "ka pi," emaw tihte hi kan ching ve thei mang lo va, a pawî hle a ni

9 Chibai Chibai inbûk hi thil mawî tak a ni Tin, chung a mite leh hotute rêng rêng chu chibai bûk zêl tûr a ni

VII THAWNTHU

NAUPANG MI TIHDER HMANG THU

1 Ni khat chu Naupang pakhat berâm rual vêng hi, "Chinghnia ! Chinghnia !" tun mi tihder nân a au va , a kiangah chuan chinghnia pakhat mah a awm si lo va

2 A vêla mite chuan a au thâwm chu an lo hriatin, chinghne tihlum tûr chuan an lo tlan khâwm hlawm a Naupang chuan ching mite chu a tihder thei avângin a nuhsan a

3 Chutiang chuan a tı fo va, chinghnia rêng rêng a lo kal ngai sı lo va, a tãwpah chuan tumahın an ngaihsak duh ta lo va

4 Nı khat chu chinghnia a lo kal tak tak a, nãu pang chuan a hlau êm êm a, "Chinghnia ! Chinghnia," tın a au vak vak a A vêla mı, a au thãwm hriate lah chuan dãwt a sawı leh mai mai nia an rın avângın an lo kal duh lo va

5 Mın an hriat tak tak hm̄ain chinghnia chuan berãm tam tak a tıhlum ta teuh va

Dawtheite kan nuh a, mın mın hriat chhuah chuan, thu dik kan sawı chãng pawhın an awıh duh lo vang.

VIII "DAWT KA SAWI THEI LO"

1 George Washington, (1732 — 1799) America-a indo laun manding lalber a nı a Tın, an inrem hnuın United States President hm̄asa berah a lo tang a Naupang kum ruk mı lek a nih laun, mı pakhatın lãwmman atãn hreitê a pe a, a lãwm êm êm a, a hm̄uh apiang a chêk zêl mai a Nı khat chu an huanah a kal a, thei kung tha tak chu a chêk a, a hãwngte chu a chêk khawk vek a a vuai a, a thi ta a

2 Atũk zingah chuan George Washington a pa chu huanah chuan a lêng a, a thei kung duh tak chutiang a lo vuai a, a lo thi ta chu a hm̄uhın a ui êm êm a, chu thei kung chu rangkachak tangka tam tak aı pawhın a duh zãwk a "Ka thei kung duh tak hi tunge sãt hlum le ?" tın a zãwt vêl ruai mai a Tumahın a sãttu chu an hre sı lo va

3 Nakinah chuan George chu a hreite kengin a pa kiangah a lo kal a A pa chuan, "Taitê, ka thei kûng sâttu hi i hria em ?" tun a zâwt a Tin, anî chuan, "Ka pa, dâwt ka sawi thei lo tih i hria e, keima'n ka hreitêin ka chêk a ni," a ti a

4 A pa chu a lâwm avângin a lung a chhe ta êm êm a, a nau chu a pawm a, "Taitê, dâwt i sawi duh loh avângin ka lâwm êm êm a ni Thing a pâr tangka, a rah rangkachak kûng sâng ai pawhin dâwt i sawi duh lohna hian mi tilâwm zâwk a ni" a ti ta a

5 George Washington chuan a pain a hrem tûr leh hrem loh tûr a ngaihtuah lo, dâwt sawi loh ngawt chu a tum a ni Chutianga mi rinawm chu a lo puitlin chuan a hnam zawng zawng zînga mi ropui leh mi lian ber a lo ni ta a

United State America ram ropui

President United State hotu ialber

IX PASALTHA

Pasaltha hi, mi huai tihna mai a ni lo, mi huusen tak pawhin huatthlala takin mi a tiduh dih thei a ni Pasaltha chu huanin chak bawk mah sela, chhel takin engkim a tuar thei tûr a ni a a nunnêm bawk tûr a ni A huaina te a chak-nate chuan chak lo te, damlo te, tar te hmoichhia-te a tanpui ang a, an rawngte a bâwl sak ang Ram-saah leh râlah mi a chhan hrâm bawk ang Ram ah te tlâwmngann, thing fawmin, tui a chawî ang a, zîng takah a tho ang a, chawte a chhûm ang Mahni hma a sial duh lo vang

VANA PA

1 Vana pa Pâwih lama chêng hi huaí tak a nì a, râlâ hma tâwntu a nì a, tlâwmngai takin a ùm peih zêl bawk a Tin, a nun a nêh hle bawk a, a thil siam duh takte pawh mun tihchhiat sak sela, a thínur ngai lo va A thi beh lai pawh hleh sak sela, "Ka chhar leh mai ang a, ka beh leh mai ang," a ti mai a, a thínur duh hauh lo a nì

2 Tin, a huainain mite a hlahkhuh a, Pâwih râlâh chuan, "Kein thlawhhma tâwp ber ka nei ang a, lalin a hnaí ber a nei ang a, mi chhia leh hmeithaun a laiah an nei ang a Tin, in pawh vêng tâwp berah dai ka do ang a, a laiah mi chhiate hmeithaite awm rawh se," a ti thín a nì

NEUVA

1 Neuva hi Zawngtah khaw lama mi a nì a Sakei kar an siam a, zânah a per a, sakei chu a kâp hliam a Sakei hliam chu an ùm a, Neuva chu fâl takin a hmasa a, a lo seh ta a A tukkhum thlung a seh chat a, a ring a tung thei ta lo va

2 Zâwn an tum a, nima hsela Neuva chuan a duh lo va, "A na lo ve, ka kal thei e," a ti lui tlat mai a Mi pahnihin an dawmding a, a kal lui hrâm hrâm a In a thlen dâwnin a chhúngten an lo tah a, "Engahnge mi tah ? Mi tumualpho ve, engmah a nì lo ve," tun a vin zâwk a

3 Na ti âwm lo takin vaibêl a zu a, nì rei lo têah a thi ta a, a nâ chu thih thlengin rûm lo ~~lo~~ a tuar a nì

KHUANGCHERA

1 Khuangchêra hi a naupan laun, "A huaí e," an ti thín a Ní khat chu a pa'n a lo hria a, "Ka fapa hi a huaí tak meuh em maw ní ? a ti rilru a A sum suihaah a hruai a, thlang lamah a thuttir a, amah per tûr hlîrín a hâr chu a la a A hmai-ahte chuan thing hâr chuan a per thín a, mahse a mit pawh a khap duh ta hlek lo mai a

2 A lo puitlin hnu chuan râlahte a lo huaí êm êm mai a, "Râl kâpa ka kal chuan ka thi phawt ang," a ti a a thlân tûrte a ruat lâwk thín a Râl kâpín Chîngsíl lamah thian dúnín an kal a, a thian chu an kâp hlum a a paw dâwn a, a paw thei sí lo va Tlân duh sela a thi lo tur a ní a, mahse a tlân duh loh avângín an kâp hlum ve ta a

TAITLSENA

1 Taitesena hi tlâwmngai leh huaisena hming-thang a ní a mí tínin kan hre âwm e Tlâwm a ngain a huaisen chauh pawh a ní lo va, a nung-chang a thain a ropui bawk a ní

2 Tlangvâlin naupang an tirethei lutukte hi a nungchanga tihbân a tum a Zawlbûk bawhbel nghîngín a ding reng a, tlangvâlin naupang mei laa an tîrh te mei tuaha an tîrh te, tui buna an tîrhte hian Taitesena chuan, 'Keima n ka tí ang.'" a ti a, a tí zêl a An khawtlâng nun chu a sam tha hman chauh va a thi ta a dam rei deuh sela chu Mizo awm dân hi a tidanglam êm êmin a rinawm

3 A tlâwmngaihzia chu a nasa êm êm bawk a Mutnaah pawh puan hnuaiah arûkin puan a veng reng a, bawhbel bulah a mu a, zualko kal thu emaw sa-tla emaw a awm chuan a tlân hmasa ber zêl a , a muhîl ngai lo emaw tih tûr a ni

4 Ramchhuahnaahthe pawh tlâwm a ngai êm êm a, chaw pawh bâr thum aia tam a bâr ngai lo va, a hriatah chuan a thiante pawhin an duhzâwng pawh an sawi ngam ngai lo Taitesena chuan tih sak tâl a tum thin avângin

5 An ram chhuahna tum khatah chuan an upa pakhatin lung chang tha tak hi a hmu a ‘Hei chu lungtât atân ka va duh êm ! a ti a Taitesena chuan arûkin a lo phur haw ta a In an thlen chuan an upa chu, “Hei i lungtât tûr kha ka phur asin,” tun a pe an ti Tin, wawî khat pawh an ramchhuahnaah bawk, chawhmeh an nei lo va, an upa pakhat chuan, “Vawin kan lairawk tumbu hmuh kha hmeh atân lo ah tâk tûr,” a ti a Zâna an mut hlân chuan Taitesena chu arûkin a kal ta a, lairawk tumbu chu a va la a , atûk zingah chuan an tûkthuan hmehah a lo chhûm hmun diam mai an ti

A huaisenzia chu Karin sakei a kâp hlîam a, a thiante pathum dang nên an chhui fâl a mî puin an rawn chîm buai ang tih an hlauih avângin sakei hnu chu an chawh reh zêl a An palî chuan a seh ta hlawm a, huarsen taka an inchhan avângin mahnun in an kal thleng thei theuh an ti Taitesena hi Sêrhmun, khaw thlang Hrângvunga khuaa mî a ni

X. PAULA THUSAWI

(En lova zir tûr)

NAUPANGIN NU LEH PA THU AWIH A TULZIA

“Naupangte u, Lalpaah chuan in nu leh pate thu zâwm rawh u, chu chu thil dik a ni si a I nu leh 1 pa chawimawı rawh, chutichuan 1 tân a tha ang a, leiah hian 1 dam rei bawk ang ”

NGAIHTUAH TURTE

“A dik apiang te, a zahawm apiang te, a fel apiang te, a thianghlım apiang te, a duhawm apiang te, a thang mawı apiang te — thatna rêng a awm a fakna rêng a awm phawt chuan — chûng chu ngaihtuah rawh u ”

XI AIH, KA DUH LO

1 “Aih ka duh lo ” tih hi khaw tin naupangin an ching êm êm mai Nupangte hian an infiam na hmunah emaw mahnı rualpui hnênah, “Aih ka duh lo,” ti sela tumahin mak an ti lo vang Ram tin dân deuh a ni a mihring hian sual kan pian-pui a ni tih a tilang hle a ni Nimahsela, nau pangten an nu leh an pa te, anmahni khawngaihtu te upa te, lalte pawh “Aih, ka duh lo,” an tih-san mai bawk thın

2 Ngaihtuah ıla nu leh pa te, upa te, lalte leh mahnı khawngaihtute hetiang a chhân hi a rem lo êm êm a ni Nu leh pate chuan an fate tân hah takin hna an thawk a, lo sıl hawnin emaw an han tır a, nimahsela an fate chuan, “Aih, ka duh lo,” an tih-san mai bawk thın Nu leh pate leh upate chu an thu awih a, zah êm êm tûr a ni

3 Nu leh pate chuan an fate chu an tih theih loh tı tûrın an tır duh hlek lo a nı Upa kal thei mang lo — putar emaw, pıtar emawın an chak tawh loh avângın tanpuitu atân naupang an duh thın a , nımahsela, “Aıh, ka duh lo,” an tihsan mai bawk thın Hetiang hı a mawı lo êm êm a nı, mite pawhın an haw lo thei lo vang

4 Tin, naupangte hian sual tih chauh lo chu tih duh loh an nei tır a nı lo ve Naupangte hian thu hnu an dawn ngai lo va, an duh zâwng chu thil tha lo a nı fo mai, a nuam apiang an ûm mai mai thın a nı Damlo sela, damdawı emaw, an thatna tır dang emaw an duh lo va an nu leh an paten lainat takın thlêm mah sela, “Aıh, ka duh lo,” an tı bawk thın Hetiang hı a mawı lo mai pawh a nı lo va, a rem lovin a tha lo hrım hrım a nı

XII. MIZO HUN CHHIAR DAN

ZING LAM —

1	Hmeichhe thawh hun	dâr	4	vêl	lai.
2	Khawfing chah	„	5	,	„
3	Tûkthuan eı hun	„	6	,	„
4	Feh hun	„	6½	„	„
5	Feh reh sân	„	8	„	„
6	Nau rıtâm	„	10	„	„

CHAWHNU LAM —

9	Chawhnu her	„	1	„	„
10	Behliang mun hun	„	2	„	„

11	Ba mun hun	„	2	„	„
12	Ni nê̄m	„	3	.	„
13	Vaw̄k chaw pê̄k hun	„	3½	„	„
14	Zanriah chhun hun	„	4	„	„
15	Lo sùl haw hun	„	5½	.	„
16	Zanriah ei hun	„	6½	„	„
17	Lê̄ng lê̄n hun	.	7½	„	„
18	Thut muan	„	8	„	„
19	Lê̄ng hâ̄wn	„	10	„	„
20	Mut reh	„	10½	„	„
21	Zanlai	„	12	„	„
22	Khuan hmasa	.	2	„	..

XIII JOHANA LEHKHA THAWN

“Duh takte u, i inhmangaih tawn theuh ang u, hmangaihna hi Pathian laka chhuak a ni si a, mi tin hmangaihna nei apiang Pathian hrīn an ni tawh a, Pathian an hre baw̄k a Hmangaihna nei lo chuan Pathian a hre lo, Pathian chu hmangaihna a ni si a He miah hian Pathian hmangaihna kan chungah a lo lang ta, amah avâ̄nga kan nun theihna tû̄rin Pathianin a Fapa neīh chhun khawvê̄la a rawn tî̄rhah hian He miah hian hmangaihna a awm keimahnin Pathian kan hmangaih ka ti a ni lo va amahin min hmangaih a kan sualte thu-pha chawina ni tû̄rin a Fapa a rawn tî̄r ka ti a ni zâ̄wk e Duh takte u, Pathianin chutī kauva min hmangaih chuan keini pawh kan inhmangaih tâ̄wn theuh tû̄r a ni ”

XIV MI TANGHO LEH LAL

1 Ni khat chu lalin tân in a tlawh dâ̄wn a Kal-kaw̄nga a kal lai chuan mi tâ̄ng panga, kaw̄l bun,

hnathawk tûra an hruai chhuahte chu a tâwk ta hlah va Lal chuan mi tângte chu a dîntîr a, an tânna chhan a zâwt ta hlawm a An insawî thiam hle hlawm a

2 A pakhatna chuan, "Engmah tihsual ka nei lo va, mahse mun dâwtin mun hêk a, ka tâng a nî," a tî a A dawttu chuan, "Rorêltuin mi huat avâng in ka tâng a nî," a tî a A dawt leh chuan, "Ka chungthu an rêl dik lo palh a, ka tâng mai a nî" a tî a A palina chuan, "Mî dang thil tihsual ka tân phah mai a nî," a tî a Tichuan lal hnênah chuan chhuah an dîl ta a

3 Pakhat chuan a chanchin a la sawî ve lo va Lal chuan, "Nang pawh eng tizîaa tâng ve nge 1 nih le?" tûn a han zâwt leh a Tîn, a nî chuan, "A ! ka pu, tangka ka ru a, ngaihdam ka dîl ngam sî lo va, ka tâng a nî," a tî a

4 Tîn, lal chuan, "E ! nang chu 1 sual a nî maw ? I thiante erawh hî chu an tha vek a nî, an zînga tel ve tlâk 1 nih loh hî," tûn a tiel ta a Tîn, lal chuan an vêngtu hnênah chuan, "He tangka ru pa hî chhuah rawh, a thil tihsual belhchhaha dâwt a sawî ve loh aiah," a tî a, a chhuah ta a

Thil tihsual ahnua dâwt sawî hî sual belh chhah a nî.

XV HMEICHHE CHAN

1 Khawiah pawh hmeichhe zahna leh chawisân na ram apiangah hnam a ropui thîn a, hmeichhe zah lohna ramah erawh chuan hnam a ropui thei ngai lo

Pathianin mipa leh hmeichhia hi intanpui tawn tûr leh an tih theih loh zâwng apiang intih sak tawn tûra a siam an ni a Hmeichhiain a tih that theih mang loh chu mipain a tithei a, tin mipain a tihtheih loh thenkhat hmeichhe tihtheih a awm bawk a Atua mah chu ngaihsân bik tûr an ni lo, thuhmun renga en tûr an ni Hmeichhiate hi an chak loh zâwk avângin an hmusit thin a, nimahsela Kristian sakhua hi a awmna apiangah miten hmeichhe dîmdawî dân an lo thiam thin a ni Isua pawhin mipa leh hmeichhia a thlei hrang ngai lo, a zirtîr sâwm leh pahnihte ang bawkin hmeichhiate pawhin a rawng an bâwl sak a, a thiante an ni ve a Isua zuitute chuan Isua rilru ang put kan zir tûr a ni

Hmeichhiate hi an chak loh bik avângin pa sal tha apiangin an enkawl thain an chhanin an tanpui ngei ngei tûr a ni Khawvêla mi hminz thang berte zingah pawh hmeichhiate an tel ve lo mai

2 Kan naupan lain tunnge mahni nun ui lo khawpa min ngaihtuah thin? Kan damlohvin tunge mutmu tuah thei lova tlaivâr thin? Kan nute an ni lâwm ni? Kan nute avângin hmeichhia rêng rêng zah an tûl a ni

3 Chu lovah pawh Mizo hmeichhiate hi an tha êm êm a, an taima bawk a, an zahawm êm êm a ni Chuvângin Mizoramah hian hmeichhe hman dân tha zâwk kan nei tûr a ni Tûn lai hian pasal an neihin engmah an chang ve thin lo va, an man mi dang an eitîr a, mo erawh chuan a man chu

a tân a hmang ve ngai lo , a nuta emaw, a nu leh pate emaw, laichîn unau dangte emawin an ei thîn a, mo chuan engmah a chang thîn lo

4 Tin, a man chu tu pèk nge ? Amah ngein ama man chu a thawk chhuak bawk thîn Buh a thlo chhuak a, a pasalin, “Ka ta a ni,” a ti a ârte — engkim “Ka ta a ni,” a ti vek a , mahse hmeichhe thawh chhuah vek a ni si a, mipa chuan a kut zung hmâwr pawhin a tawk ngai lo a ni thei e Hmân lai aun tân lai hian kan tha tawh zâwk a, mahsela siam that tûr tam tak a la awm a ni

5 Dik taka kan ngaihtuah chuan, fa pawh hi mi pa leh hmeichhe ta an ni ve ve a, tu ta bik mah an ni lo Hmeichhiain fa a hring a, a sên lain a en kawl a, mipa aun a hahpui nasa zâwk êm êm a Nimahsela Mizoramah hian mipain fa a chang a, a pasal nên an lo inthen hlauh chuan, a fa hrin ngei kha tlei thei rual a nih veleh an lâk sak a, rethei takin a awm thîn

6 Tin, nu emaw, pa emaw lo thi sela dik takin an fate chu a dam zâwk apiangin an nei tûr a ni , mahsela hei pawh hi tân laia kan Mizo dân chu a ni lo Hmeichhia chuan a pasal a lo sûnin, pa sal dang tha tak nei mah sela, a pasal sûna chhûngte chuan a fate an lâk sak a Hmeichhia erawh chu thi mah sela, a pasal chuan nupui dang a nei leh mai a, a fate chu tuman an lâk sak ve lo

7 Tin, hmeichhia chuan fate a lo hrin hnuin a lo tar a, a lo upat deuhvin a hmêlte a lo chuai a, a pasal lepchiah avângin tha taka a awm lai chu

a ma thei a, a fate pawh chang lovin rethei takin
 a awmtîr thei a Hmeichhia kha a chak tawh loh
 avângin a man eitute ngei pawh khân an lo duh
 tawh lo va, mangang takin awmna mumal pawh
 nei lovin a awm thei thîn a nî Mî tha chuan he-
 tianga hmeichhiate awmtîr a duh lo vang tih hriat
 sa a nî Mîpa chuan a nupui chu a lo tar a a lo
 chak loh hnuah pawh a enkawlin a chawimawî
 tûr a nî Tûn hma lama a thil tih sak zawng zawng
 te leh a fa hrin sakte chu theihngihl mai tûr a nî lo

XVI KA NU

- 1 Ka nausênin tunge mî kawî ?
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Tawng thei lovin tunge mî pawî ?
 Ka nu ka nu duh tak chu !
 Ka dam lo vi a thivâr a
 Ka tap a mî lo chawî mu thîn,
 Hah takin, chak lo chung pawhin,
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
- 2 Ka lian deuh deuh tunge mî zilh ?
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Thenrual awm dân tunge mî hrilh ?
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Ka thu pawî tham lo a ngai zo ,
 Ka ei tûr tumîn a awm fo
 Ka sîn tûr a hmaihthelh ngai lo
 Ka nu ka nu duh tak chu !
- 3 A tihzia dâwnin mî tinêm
 Ka nu, ka nu duh tak chu !

Tih sak ve thung ka va duh êr !
 Ka nu, ka nu duh tak chu !
 Chêť dânin ka tıláwm zêl dâwn,
 Ama thawh phal lovin ka fâwm,
 Ka nu hı zah ber tûr alâwm !
 Ka nu, ka nu duh tak chu !

XVII. NAUPANG BERAMPU RINAWM THU

1 Hermana chu German naupang, berâmpu a nı̄
 a A rethei hle a, mahsela rı̄ru tha tak a neı̄ a,
 a rinawm êm êm a Nı̄ khat chu ngawa berâm
 rual a vên laun mı̄ pakhat ram chhuak kawng bo
 chau tak hı̄ a lo chhuak a, "Khaw hnaı̄ ber mêl
 engzâtngê nı̄ ang ?" tın a rawn zâwt a Hermana
 chuan, "Mêl ruk, ka pu ! Nı̄mahsela kawng chu
 berâm kawng tum mai mai a nı̄ a, awl taka bo
 theih a nı̄," tın a chhâng a

2 Ramchhuak chuan, "Ka nau, rı̄ltâm leh tui-
 hâlin ka chau ta Ka thiante ka hloh va, kawng
 ka bo va, mı̄ hruai la, lâwmman tam tak ka pe ang
 che" a tı̄ a Hermana chuan, "Ka pu, ka hruai
 thei lo vang che, ka berâmte hı̄ ka kalsan thei lo
 vang, ramhnuaiah an lo vâk bo ang a, chinghnı̄a-
 ten an lo schun, rûkruten emaw an lo ru ang asın,"
 a tı̄ a

3 Ramchhuak chuan, "I berâm an nı̄ hleı̄ nê̄m,
 mı̄ ta ı̄ vên sak mai a nı̄ a, chutı̄ êm êma ngai-
 tuah tûr a nı̄ lo ve Pakhat emaw, pahnh emaw
 chu bo mah sela, a neıtupa tın chuan sawı̄ tham
 a nı̄ lo vang Mı̄ hruai la, kum khata ı̄ hlawh aia
 tam zâwk tangka lâwmmanah ka pe ang che," a

tí a Hermana chuan, “Ka pu, ka hruai thei lo vang che, ka hotuin a berâm vêngah mi hmang a, hlawh min pe a, ka thu thuin ka kalsan thei lo a nĩ Ka hruai hlân chein berâmte hí an lo bo hlah phei chuan ka rûk tluk a nĩ ang,” a tí tlat mai a

4 Ramchhuak chuan, “A nih loh leh, khuaa mi chu chaw mi han lâk la, mi hruaitu tûr han ko bawk la, ı berâmte hí ka lo vên sak ang che” a tí a Naupang chuan, “Nĩ lo ve ka pu ! Berâmten an hre lo vang che” tın a lu a thunsan a

5 Ramchhuak chu a thın a ur hle a, “Engatinge mi rin loh, rûkru âwmin mi ring em nĩ ?” tın thın ur takın a chhâng ta a Naupang chuan, “Ka pu, thıl dik lo tak mi tih luihtır ı tum dâwn em nĩ ? Ka hotupa laka ka rinawmna chu mi bawhchhiat luihtır ı tum a nĩ maw ?” a tí a

6 Ramchhuak chu a ngawı ta a Tın, “Ka nau, naupang tha ı nĩ tih ka hria e, kawng chu min hrlıh la, keimahın ka kal ang e,” a tí a Hermana chuan a iptêa a chawfûn ah chu a phawrh a a citır ta a Nakinah chuan ramchhuakpa chhiahlawhte chuan an pu chu an rawn zawng a , tın, Hermana chuan chu ram chhhuakpa chu an ram lalber leh roreltu ber a nĩ tih a lo hriatin mak a tí êm êm a

7 Chu lalber chu Hermana rinawmna avâng chuan a lâwm êm êm a , nakinah chuan Hermana chu a ko va, lehkha a zirtır ta a Hermana chu a lo putlın chuan, mi hausa tak leh thunei thei tak a lo nĩ ta a, fel tak leh rinawm takın a awm hlen ta a

XVIII. BEI NAWN RAWH

(TRY, TRY AGAIN)

(En lova zir tûr)

- 1 Thil hlawhtling nghâl mah suh se,
 Bei la, bei nawn rawh !
 He zirlai hi pawisa teh —
 Bei la, bei nawn rawh !
 Tlin hma loh zawng an bei châwk,
 Chutin felna a lang bawk !
 Bân nghâl aın a sâwt zâwk,
 Bei la, bei nawn rawh !
- 2 Vawı hnıh peıh lo an fêl fan,
 Bei la, bei nawn rawh !
 Hlawhtlin ı lo tum phawt chuan
 Bei la, bei nawn rawh !
 Bei nawn tih theihtâwp a hnu,
 A zahthlâk ngai lo vang chu ,
 Fak lam hlawhtling tak a hu,
 Bei la, bei nawn rawh !
- 3 I pual har hle mah langin,
 Bei la, bei nawn rawh !
 Hun hian a hlawhtlintir thin,
 Bei la, bei nawn rawh !
 Mı tih ngai kha engahnge —
 Nang ı tih theih ve loh le ?
 Hei hi pawm tlat zêl ang che,
 Bei la, bei nawn rawh !

Try : ti hrâm, bei Fêl (Sâp jawngin 'fail') ting lo
 Again : nawn leh

XIX MI ROPUITE

MAHATMA GANDHI

Mahatma Gandhi a chu mi ropui tak mai a ni
a Kum 1869 October ni 2 ah a lo piang a, kum
1948 January ni 30 ah a thi a

A dam chhûngin thu dik hi a
ngaina êm êm a rinawm lohna
leh dâwt thu hi a hua a ni In-
dia rama hnam lian ber ber pa-
nnih Hindu leh Mosolman te hi
ang khat rengin a hmangaih a,
unau anga khawsa tlâng tûrin a
duh a Hnam chhia leh hnuai
hnung (Harijan) an tih hote pawh a hmangaih êm
êm a, an lo changkân theihna tûrin a dam chhûng-
in nasa takin a thawk a ni

India hi hnam ropui takah a siamin, ama zir
tîrna leh kaihhruaina avângin India ram chuan
mahni ro inrêlna (Independence) a lo nei thei ta
a ni India ram hmangaiha theih tâwpa a beih
thin avângin Mahatma Ghandi chu, "India hnamte
Pa," tia hriatin a lo awm ta a ni Tûnah amah
chu thi tawh mah se, a hming chu India mite ril-
ruah a dai tawh lo vang

RAJENDRA PRASAD

Rajendra Prasad hi India ram mi ropui berte zinga pakhat a ni a Kum 1884 December ni 3-ah

a lo piang a, lehkha zir mi tak leh thiam thei tak a ni Kum 1911-ah Calcutta khaw puiah Dân hre mi (Lawyer) hna a thawk a, a thiam avângin a hlawhtlingin a hming a thang hle a, mahse a hna chu a rilru takin tui a ti thei lo va A duh ber chu India hnam tâna rawng

bâwla mi retheite anga khawsak a ni Kum 1917-ah Gandhi-a nên an lo inchhar ta a, Gandhi a zir tîrna leh kaihhruaina chuan a hneh ta a, chuta tang chuan India ram tân hrehawm tam tak tuar in rawng a bâwl ta a ni Kum 1950 atangin Republic of India President a lo ni ta a ni

PANDIT JAWAHARLAL NEHRU

Pandit Jawaharlal Nehru hi India ram hruaitute zinga pakhat a ni a Kum 1889 Nov 14 ah a lo piang a, a pa chu Pandit Motilal Nehru a ni a mi hausa tak an ni

Pandit Nehru-a chu naupang tê a nih atangin sikul a kal thîn a, lehkha zir châk mi tak a ni a Kum sâwm leh panga mi a nihin

England ram sikulah lehkha zir zêl tûrin a kal ta a

Tui hleuh te, sakawr chung chuante a thiam-in, nuam a tihzâwng tak a ni a India ram thatna tûr in a thawk nasa êm êm a, India ram mahnia rō-urêla a lo awm achinah Prime Minister hmasa ber a ni Mi tinin an ngaina êm êm a, an pawhin India ram tân thahnem a ngai êm êm a ni Tûnah chuan khawvêl mī ropui ber berte zînga pakhat a lo ni ta India mite chuan an chhuangin an ngaisâng êm êm a ni

XX. MAHNI HUAN THEUH

1 Mi tinin huan kan nei theuh va, chu chu kan thimlung hi a ni Mahni huan theuhvah chuan tih tûr tam tak a awm a, nasa taka kan thawh loh chuan pangpâr leh ei tûr a awm lo vang Kan thimlung hi ni tin kan thunun tûr a ni, thil tha lo apiung pahin, a tha apiang kan châwm ngun tûr a ni Kan huan chu fai tak leh mawī takin kan siam theuh tûr a ni chutilochuan hnimin engkim a dip ral ang

2 Ngilneihna hi pangpâr mawī tak a ni a, kan thimlung huanah chuan kan tuh tûr a ni amah-erawhchu mahni hmasialna hnim huan a dip ral thei thîn Thu dik chu pangpâr dang a ni dâwtin a tivuai fo thîn a ni Taimâkna te, inrennate hi pangpâr dang kan thimlung huana chin tûrte an ni, an pâr a mawī êm êm a, nimahsela hnim chhia — dâwngdahnte leh thurnate huan a dip ral thîn a, an putling thei thîn lo a ni

3 Nunnêmna te, chêtze thate pawh hi pangpâr dang an la ni a Ngaihtuahna tha lo te, thil huat-

thlalat leh sualna chu tinrêngte chu hnum an nī
 a, sualna hnum chu a lo lan veleh, pawh chhuah
 nghâl zêl tûr a nī Pathian tanpumnain kan thun-
 lung huana hnum tha lo chu paih ila, pangpâr
 mawī hlîr : chîng hrâm ang u

XXI. SAM 1-NA

(En lova zir tûr)

Mī suaksualte remruat anga awm ngai lo va,
 Mī sualte kawng pawha dîng ngai lo va,
 Hmusittute thutphah pawha thu ngai lo mī chu,
 a eng a thâwl e
 A lâwmna chu LALPA dânah a nī zâwk a ,
 A dân thu chu a chhûn a zânin a ngaihtuah thîn
 Anī chu tui luang kianga thung phun,
 A huntêa rah thîn,
 A hnah pawh uai ngai lo ang hī a nī ,
 A thiltih apiang chu a hmuingîl zêl ang,
 Mī suaksualte erawh chu chutiang an nī lo va,
 Buh sî thlun a len bo ang hī a nī zâwk
 Chuvângin mī suaksualte chu rorêlna hmaah chuan
 an dîng thei lo vang
 Mī sualte pawh mī felte inkhâwmnaah chuan an
 dîng thei hek lo vang
 LALPA chuan mī felte kawng chu a hre sî thîn a ,
 Mī suaksualte kawng erawh chu a boral ang

XXII SAZUK TUI IN THU

1 Ní khat chu sazuk hian tui fím tak a dâwt a, a thla chu tuih chuan a zuk hmu ta hlah va, A kí hreu ropui avâng chuan a lâwm ta êm êm mai a, a ke ria erawh chu a zahpui ta hle thung a,

2 A rilru chuan, "A va pawí êm ! Ka taksa a nalh a, ka kí hreute a ropui veí nên ka kete chu a riain a zahpuiawm mang e, ka taksa leh ka kí hreu mawí ang hian ka kete chu mawí ve sela chu lei chungah hian mí tluk rêng rêng an awm lo tûr," a tí a

3 Chutianga a ngaihtuah lai chuan uí sathiam bauh rí a han hre ta a, a zuang per bo ta a Rei lo têah a ke a hmuhsít takte chuan hla takah him takín a tlân bopui ta daih a, a him thei ta a

4 Amaherawhchu ngawah a va lût a, a kí hreu chu hruí hnawkah a tâng ta tlat mai a Uí sa- thiamte chuan an rawn ûm zêl a, an seh hlum ta a,

5 A thih dâwn chuan lungngai takín, "Kan thú neih tha lo kan va hre lo êm ! Ka ke ria ka hmuhsít a, ka zahpui êm êmte chuan him takín mí tlân bopui a ka kí hreu ka chhuan êm êm chu ka borak-na a lo ní ta a nih hí le ! a tí a

XXIII. RUAH

1 Thlêng dar takah tui tlêm tê 1 dah a, n1 saa a pho chuan a hul thua1 ang Engatinge a hul thua1? N1 sain tui kha a híp a, a hu boruakah a kal chho a n1 Tui pawh kan chhuan so chuan a hu chu boruaka a kal a hmuh theih a, rei tak kan chhuan so chuan a kang vek a, a hu chu boruakah a kal vek a n1

2 N1 sain emaw, meinn emaw, boruaka tui a híp chhuah chu "tui hu" a n1 N1 hi mei a n1 a, bêla tui chhuan so a khu chhuak a, a kang angin n1 sa pawhin tui a híp kang a, boruakah a chaw1 chho thîn a n1

3 N1 hi mei n1 mah sela, mei tlukin leiah h1 chuan a lum lo va, chuvângin tui hu a híp chhuah dân pawh a zaw1 deuh va, hmuh theih lohvin a híp a Nimahsela bêla tui chhuan kang leh n1 sain a híp kang dân chu thuhmun a n1

4 N1 sain thlênga tui tlêm tê pho kha a híp kang a, a hu chu boruaka a chaw1 chho ta angin, tui-finriata tui te, lui tui te, dîl tuite leh tui awmna apianga m1 a híp a, boruakah hmuh theih lohvin a chaw1 chho a n1

5 Tui hu chu n1 sain boruakah a híp chho zêl a, boruak zawng zawng hi tui huin a lo khat thîn a n1 Chuvângin boruakah hian chho ta ıla, kan chhoh sân deuh deuhvin a vâwt zual deuh deuh thîn a n1 Tui hu chu a chho sân deuh deuh va, boruak vâwt awmna a thlenin chhûmah a lo chang a vâna chhûm kan hmuhte khi tui hu inhlâwm khâwm a n1

6 Chu mi tui hu inhlâwm khâwm chu a lo rit a, boruakah a lo tâng thei ta lo va, ruahah a lo tla ta thin a ni Hetiang hi ruah insiam dân a ni

7 Ruah chu boruak vâwt tak atanga lo tla a ni a, boruak vâwt chuan a mal chu a lo hmet khal a, chu chu "rial" kan tihah hian a lo tla a ni Chhûm awmna boruak kha vâwt êm êm sela tui hu chu a hmet khal a chu chu leiah a tla a, chu chu "vûr" kan tih hi a ni

8 Mizoramah hian vûr tak tak kan hmu ngai lo va n mahsela Ind i tam hmun thenkhatah vûr a tla thin Himalaya tlâng chu vûr tê tak tê emaw, lazâm emaw ang a ni A mawi êm êm, kuta lâk chuan kut lumin a titui mai thei

9 Vûr chu rei tak tam tak a tlâk chuan lei chung zawng chu puin vur taka khuh ang mai a ni ang, lei chu a khuh v k ang a, engmah dang a lang thei lo vang Vur zingah chuan kawng bo pawh a awl êm êm a ni Ruah lovin kan khawsa thei lo vang lei a tihntwng a, englo chi tuh te, mihring leh sa ei tûr thil tincngte a tito thin a ni Ruah tangkaina hi sawi sên a ni mang lo vang

XXIV MUALZAVATA THAWNTHU

1 Mualzavâta hi a chak êm êm mai a, a nupui pawh hi a chak bawk a ni Ni khat chu lo a va vât a ni khatah chuan mual za chu a va vât zo ta mai a A nupui pawh chuan ni khat vêkah a va thlo zo ve leh ta mai a

2 Tin, nı khat chu a vêngte hnénah, "Vawun chu tumah feh sùh u, ka hmuhmul ka hiat dâwn e," a ti a, an awm ta a A han hiat a, a kamsirah pa pakhat hian a châng a Uite chu an han lôt a, sakuh té, sai te, sakhte an han ùm chhuak ta ur ur mai a

3 Tin, ipah chuan an han haw leh a, "Kam ka thuah dâwn e," a ti leh ta a A han thuah leh ta a An lo châng a, sakhi bawpte a han puh chhuak ta thawt thawt mai a.

4 Tin, ka mit a mím leh ta hlauh mai â !" a ti leh ta a. A thiante chuan an han en a, pakhat chuan, "Khita khi a hâng nel nel ka hmu â !" a ti a. Tichuan a thiante chuan rawcheh an han siam a, an han hawh rawk rawk a arbâwm chhia te, tuùm phelte an hawh chhuak ta duai duai mai a "Eheu ! ka mit sirah mı la kam relh relh e," a ti a An han hawh leh a, sakhi nupa hi an han kar chhuak leh auh auh mai a

5. Tin, mı pakhat hian a that dâwn a, Mualza vâta chuan bâwm hi a lo tah a Mı chuan chem a rawn sin a a han hârlâk hlauh hlauh mai a Mualzavâta chuan a hnathawh chu a thulh duh ta rêng rêng lo mai a "Nauva, ı mı fiam chu a na hlek hlek mang e â !" a ti duh lek chauh va

6 Tin, vawı khat chu a ramvâk a, a muhıl palh ta a A bân chu kawr têah hian a kham kai ruah mai a, pitar té huan thingluang emaw tın a han chék kék va. Mualzavâta chu a phu zawk a, a the to the a, pitar té chu a verh lêng ta vawn vawn mai a Upa phoi chuan, "Tún thleng huan a lo ri ta rawk rawk mai," an la ti a ni

7 Tin, vawı khat chu Mualzavâta te, Lâmlîra te, Phawlawngzâmngîra te, Pângpuiehlthiaka te, Saikhaia teho hi an zin a, an chak hlawm hle mai a, thîr tiang an hawl theuh va Hmeithai inah hian an va thleng a, Phawlawngzâmngîra chuan a tiang chu a han tung a, a in chu a tlu ta bêm mai a Hmeithai tê chu a tap a tap ta mai a

8 Phawlawngzâmngîra chuan, "Ka pi lungngai duh ma ta che, kan han sa leh mai tûr alâwm," a ti a Pitar tê chuan tap chungin, "Khawiah nang-ni khualzin tûr khân sak lèk loh tûr," a ti a, a tap a tap mai a Nakinah chuan, Pângpuiehlthiaka chuan thung hian pui pui hi a va elh thiak a, a ban atân an han phun ta tlut tlut mai a, a hlim ta êm êm a

9 Tin, ni khat chu Phawlawngzâmngîra chuan a pa hnênah, "Ka tiang a tê lutuk e," a ti a A pa chuan pawm zet hian thîr tiang a han chher sak a Khawlah chuan a han hawl kûr leh ta zêk zêk mai a Diar vêt zet hian thîr a han chher sak leh a, "Têt zawng a la tê hle nâ a, thîr pawh a vâng tawh bawk a, ni mai mai ang hmiang," a ti a

10 Tin, vawı khat chu Mualzavâta hian vaibêl a zu a A vaibêl chu lei-se-kawtah hian a dah a, a hote chuan an va hmu a Vahchap hi an beng teuh mai a, anı chuan a han fâwp vak mai a, a han pak ta tulh tulh mai a Mite chuan, "E heu ! ruah a sûr dawn," an ti a An zuk en nâk chuan Mualzavâta vaibêl zûk khu a lo ni reng mai a

XXV. BAWIH CHHUAH HLA

Ram tam takah chuan bawih bi an awm thin.
 Tūn thleng hian khawvêl hman thekhatah chuan
 bawih an la awm fo, mahse tūn kum zabı hnu-
 hnung ber chhūng khān a tam ber chuan an chhuah
 ta Kum 1834-ah khān, Kumpinu chuan a bawih
 te a chhuah vek a, America sawrkār United State
 chuan chu mi hnu rei deuh thlengin bawih an la
 nei Chuvāngin bawih tupawh tlan chhuak duh
 se hmār lam Canada ram chu an pan thin, chı chu
 Kumpinu ram neih a lo nih tawh avāngin Dik
 takin 'bawih' chauh ni lovin 'sal' an ni zawk He
 hla hian chu sal tlan chhuah dân chu a hrlhiah
 a ni —

- 1 Thim zawi deuhvin a zing,
 Thlufim kan vêl a tleh,
 Dıl inchohawkah kan lawng,
 Rang takin a lêng e,
 Kan hnung lam kumte kha,
 An kîr tawh lo vang chu,
 Bawih tâna hnung lam hawı tawh lovin
 Hmār kam lam pan rawh u

Kar r'u, kar r'u, hmār kam lam pan rawh u, (2)
 Hmaah bawih chhuah a awm, hnung lamah bawih
 tâna,

Uı sathiamin min ōm, manin min phuar ang,
 Hmār kam lam pan rawh u, a tui ri kan hriat chu,
 Bawih tâna hnung lam kalsanin,
 Hmār kam lam pan rawh u

- 2 Tui fawn zai zui ula,
 Hnung lam hlat zual zêln,
 Hmâr arsi pan ngil r'u,
 Khaw êng a lang, E hei !
 A hlmawm dâwn êm chu ,
 Chhumah hnung lam thu phûm vek ulang
 Hmâr kam lam pan rawh ù
- 3 In aw chhuah vek ula,
 Canada fak rawh u ,
 He hmun hian min tiharh
 Zalênna ram ngei chu ,
 Bâwih tân kan hlau tawh lo ,
 Britain puanzâr a phe ,
 He puanzâr hian chak lo a hlah fo,
 A va fak tlâk êm ve !

XXVI AWM DAN THA SAWM

- 1 Thu dik sawi rawh Dâwihzepin dâwt an sawi
 thin
- 2 Hawihhâwm takin awm la, mi englo i dil
 chuan, "Khawngaih takin," tı zêl rawh Tin, mun
 englo an pêk che chuan "Ka lâwm e" tı zêl baw
 rawh Mipa emaw hmeichhia emaw, i aia upa
 an nh chuan zah leh zual tûr a nı , chalılai takin i
 chhâng mai mai tûr a nı lo
- 3 I nu leh i pa i zah êm êm tûr a nı, i tân eng
 kim an tih sak che a, eı tûr leh silhfên i neih theih
 nân an thawk nasa êm êm a nı
- 4 Mı an inbiak laın tıbuai suh , aia upate inbe
 lai pheı chu tıhbuai hlek tûr a nı lo

5 Kalkawnga mi 1 pelhin nêk suh

6 Mun lehkha an chhiar lain emaw, a ziaik lain emaw, a kanga dungin hriat tumin en suh

7 Fai takin awm la, fel takin inchei rawh In bual fai fo la, 1 lu te su fai la, 1 samte fel takin khuih rawh I thawmhnawte pawh su fai fo rawh

8 I nu leh 1 pa leh 1 zirtirtute thu âwih rawh

9 I tih tûr chu lâwmman hmuh beisei vâng mai ni lovin,, 1 dik avâng zâwkin fel takin ti rawh

10 Mun 1 chung a an tih 1 duh ang bawkin mi chungah pawh ti ve rawh Hei hi dân rangka chak an ti a ni

XXVII HRISÊL THEIHNA DAN

Mi zawnng zawnngin hrisêl kan duh a, bawrh sâwm chu kan duh lo theuh va Hrisêl kan duh chuan, dân mawl tê tê zawm theih mai tûr a awm a ni

1 FAINA Fai hi hrisêl theihna ber pakhat chu a ni, kan taksa hi a fai tûr a ni Kutte pawh sil fo tûr a ni a, chaw ei dân pheih chuan sil ngei tûr a ni Kan lû pawh kan suin kan samte kan tifa reng tûr a ni Hâ pawh ha nawhnain tûk leh zânin kan tifa ziah tûr a ni (Meihawl râwt dip hi ha nawh fai nân a tha êm êm a ni) Kan taksa chauh a fai tûr a ni lo va, kan thawmhnawte pawh sôk fai reng tûr a ni Tin, ei bêlte pawh nawh fai reng tûr a ni a, bêlah chaw khir emaw, chaw-hmeh khir emaw a bei chuan a hrisêl lo a ni Kan

in leh a vêlthe nı tın phuah fai tûr a nı a, bawlhhlawh tawmhnawm apiang chu hâl zêl tûr a nı Bawlhhlawh chhêk khâwm huan tho a tipung a, tho chuan natna a titam a nı Bawlhhlawh dah khâwm rêng rêng chu hâl zêl tûr a nı

2 Eİ TUR Chaw tha eı hı hrisêlna a nı bawk, kan chaw eı chu hmin takın a nı tûr a nı Buh tih loh pawh thil hrang hrangte eı tûr a nı Thlai te chawhmeh chı hrang hrang leh theite pawh eı fo tûr a nı, mahsela thei hel emaw, a hmin lutuk emaw chu eı tûr a nı lo Chaw chu chip taka thial tûr a nı a, thial chip mang lova lem mai chuan pumpuın a pai tawih thei lo va, pum a na thın

3 IN TUR Tui thianghlım tak hman tûr a nı Tui hman thu-ah hian fımkhur a tûl êm êm a nı Tuıkhuah te, tuizênte tıhfai fo tûr a nı, achâng châng potassium parmanganate (tui sen) thlâka tıhthianghlım a tha a nı Tui in tûr a rawngbâwlina tûr chu a thianghlım a nı tıh tıh chian tûr a nı a, a thianghlım mang loh chuan in tûr chu chhuan so zêl tûr a nı

4 BORUAK Boruak thianghlım hı kan mamawh êm êm a nı In chhûngah chuan chhûnah leh zânah boruak tha tam tak luh theihna a awm tûr a nı

5 SIKSERH Thosı avâng hian natna tam tak kan tuar a, thosun mın seh avângın siksersh kan veı thın a nı, chuvângın khuaah leh ına thosı awm lohna tûr ngaihtuah a tûl êm êm a nı Khua atanga thosı tıhbo dân ber chu dai vêla dıl te, vawkbualte leh tui bawlhhlawh tın theihna rêng

rêng chu hnawh khah vek tûr a nî a , in leh kawng vêla tui bawhlhlawh tinnna pawh hnawh khah vek tûr a nî Tin, thosî chu thing kawrawng leh mau bul kawrawng tuahte pawh a tui thun avângin, thing kawrawng tui tinnate chu hnawh khah vek tûr a nî a, mau pawh a bula tui thin theih loh nân sahna bul chu sah phel vek tûr emaw, a bula lei seh chinah emaw sah chhum tûr a nî Tin, inah chuan thosilên neih tûr a nî Thosilên zâr hî a tûl êm êm a nî , thosî huan muthilh hlânin min seh ber a nî, Thosilên hî a to lutuk lo va , tin, hrisêlna a nî bawk sî a

6 IN THIANGHLIM Khua leh dai vêl a thianghlim theih nân in tinin êk in neih a tha a nî Ek in chu tho lût thei lova phui taka chhin zêl tûr a nî a, a rim chhiat loh nân vaivut phul zêl bawk tûr a nî , tin, a khah lutuk hmaa vûr khah a, a dang siam zêl tûr a nî

7 INSUM TURTE Mei zûk hî naupang tân a tha lo êm êm a nî , a tidâng a, a tithang mawh bawk a, pumpui a tichak lo va, chaw a thial sawm tha thei lo a nî

Kuva leh pânruangkâwr eî pawh hî thul tha lo tak a nî , a mawî lo va, a hrisêl lo bawk a, pânruangkâwr tui chhâk pheng phungte hî a hrisêl lo êm êm a nî

Chil chhâk hî a hrisêl lo rêng rêng a, mî chuap tha lo emaw, natna tha lo dang veun emaw chil a chhâk chuan, a natna hrik chu a chilah chuan a tam a nî, chu chu mî dangin an kai thei a nî

Zu in hı taksa leh rıru leh thlarau tãn a tha lo Mi thenkhatın zu an heh êm êm a, an lo thau va, an kut ke leh an rıru an thunun zo lo va Pa-thıanın kan taksa leh rırute hı fai tak leh thiang hım taka vawn atãna mın pěk a nı

8 Hêng dân sual leh mawı lote hı kan tı tũt a nı lo va, rıru tha lo pawh kan nei tũt a nı lo Rır-ru tha lo hıan rıru a tıbawlhhlawh a, taksa pawh a hruai bo thei a nı

Hêng dânte hı kan zawm chuan kan hrısêlin kan hım zãwk êm êm ang a, Mızoram pawh hı kan tıchakın, kan tıhrısêlin, kan tıthianghım thei ang

XXVIII HUN PUIE

1 Mızoramah hıan hun pui palı a awm a, chũng chu — Nıpuı Fũr Favãng leh Thlasıkte hı an nı

2 Nıpuı chu March April leh May thla chhũng hı a nı ber a, a lum zual lai ber chu April thla hı a nı a May thla chawhnu lam chuan ruah thım-pui a lo haw tawh avãngın a zıa a awm hıe thın a nı

3 Fũr chu June, July leh August thla chhũng hı a nı ber a Fũr zual ber chu July thla hı a nı a Mızo chuan he thla hı Vawkhıahzãwn thla kan vuah thın a Ruah a sũr tam avãngın khawlai hı a diak reng a, vawk khawlai lêng hıak hı reh hman lova a inzawm zêl avãngın Vawkhıahzãwn thla an vuah a nı Kum thenkbatah chuan August thlaah hıan a fũr zual zãwk mah thun a nı

4. **Favâng** chu September leh October thla hi a ni ber a, Mizo upa tawng chuan buh hi 'fa' a ni a, vâng chu 'vâng lai' emaw 'that lai' emaw tihna a ni a Chutichuan Favâng awmzia chu, "Buh vâng lai" tihna a ni He hun hi Mizoramah chuan a nawm lai ber a ni a, ruah tui a tâwk chauhvîn a la awm a, a tam lutuk bawk hek lo Mî zawng zawngin an lo lam hna an thawk zo va, an âwllêng a, buh seng tûr nghâkin mî tin an hlim êm êm thîn Nula leh Tlangvâl chuan he hun hi an ngaisângin an nghâkhlei êm êm thîn a, hlaah pawh an phuah thîn

5 **Thlank** chu November, December, January leh February thla chhûng hi a ni ber a A vawh zual lai ber chu December leh January thla hi a ni November ni 10 vêl atangin buh an seng a, Kris-mas hmam an zo thîn a Khua vâwt mah se mi-ten an kum khat hnathawh rah chu an seng a, nuam an tun an rilru a hlim êm êm thîn a ni Thing-tlângah chuan ramah buh sengin an riak thîn a, nuam an ti thei êm êm thîn a ni

6 Tin, kum khat chhûng hi hmun hnh chauhva sawi dân kan nei bawk,— chu chu Fûr leh Thâl kan ti a, thla ruk chhûng an huap ve ve a ni Chu mî sawi dân chuan Fûr chuan May atanga October hi a huap a, Thâl chuan November atanga April a huap a ni.

XXIX MIZORAM LO NEITUTE HUN THEN DAN

Mizote hi lo neih ring kan nni ber a, lo neih dân hi ngaihtuah fel a tûl êm êm a nî Lal leh Upain lo neih dân fel an ngaihtuah fo tûr a nî Kum khat chhûnga lo lam hnathawh dân tlângpui ber chu hetiang hi a nî

Lo vah hun January thlaah lo an en a, mi tûn an lo tûr an ruat vek thîn Tûn laun khaw thenkhat chuan favâng laun an en thîn Dân nârânin February thlaah lo an vât thîn Lo vah hma hi a tha, a kan duh bîk avângin Tûn laun khaw tam tak chuan favângah lo vah an chîng a, a tha bîk a buhin a ngeih

Chapchâr Hei hi lo vah zawh leh a hâl inkâr zawng hi a nî March thla chawhma lam hi a nî ber thîn Mizo Kristian lote chu he mi lai hian an kût thîn Zu an in a mualah an chai a, nî sarîh lai an awm thîn

Lo hâl Dân nârânin March nî 20 vêlah ruah a sûr thîn a Chu mi hmaa lo hâl chu 'Nî hlui hâl' an tî thîn a, chu chu a tha bîkin an hria, lei lam a mût thûk bîk a, a thlawh a awl duh a nî

Thlai chi thlâk hun Lo hâl zawhah mang an khawh a, thlâmte an sa a, tûn, thlai chi an thlâk ber thîn Bâl leh sawhthîngte an ling a, vaimîm te, fanghmate an tuh a, buhtunte an theh thîn

Buh tuh hun Dân nârânin April thla tâwp lam leh May thla de chho lam hian buh an tuh thîn May nî 10 vêl laun Ruahthumpui a sûr thîn a,

chu mi khalha buh tuh chu a to tha duh bik a, a ngeih bik bawk Tin, buh tuh lai hian vaimiru nau chu an pawlh a, chu chu 'chehpawlh fanghma' an ti thin

Hnuh lăk : Buh tuh zawh veleh lo an thlo tan a, lo thlawh chhuah hmasak ber chu hnuh lăk an ti thin June thla hi hnuh lăk thla a ni thin

Hnuh hrâm . Lo thlawh nawn lehna chu 'hnuh hrâm' an vuah a, dân nârân chuan hei hi July thla a ni thin An thlawh vawî thumna chu 'a thual' an ti a, vawî lina chu 'a thial' an ti a Tûl kum chuan vawî hnuh an thlo chhuak a, âwl deuh kum chuan vawî thum te, vawî lite pawh an thlo chhuak thin

Vaimim thar Vaimim hi thla thumah a thar thin a , tin, August thla chhûng chuan an seng zo tawh thin

Pawhchhiat Buh chuan châng a lo nei a, chu mi hnu chuan lo an thlo fai duh tawh lo va, chuvângin 'pawhchhiat' an ti thin a August thla tâwp lamah an pawtchhe tan a, September thla hian lo an zo thin

Favâng âwllên . Lo zawh leh buh seng inkâr hi a ni a, September leh October thla chhûng hi a ni Mi zawng zawng rilru a hûm thin

Buh seng Dân nârânin November thla chaw hnuah buh an seng thin December thla ni sawm hnuh lai thlengin an seng thin a Khaw chhak lam chuan an ât a, chuvângin an bung hma deuh thin a. November thla bulah pawh an tan mai thin

Páwl tlák : December thla chhúnga an buh an seng zaw; vek hnuah, "Páwl a tla," an ti a dân narán December hi, "Páwl tlák thla," an ti thán

MIZO LOA BUH THAR THEIH TAWK VANTLANG

A zas lam	Thar theih zát	Buh hming
Hák (tín 1) hmun	Phur 10—30	Phur Sawn
I ák (tín 2) hmun	Phur 30—50	{ Sawmthum a ke thup, sawmnga
Dawrawn (tín 3) hmun	Phur 50—100	{ Sawmnga, Sawm- sarih, chemsát, za
Hrai thum hmun	Phur 100—150	Za, chhip zawn
Dawrawn hnib hmun	Phur 150—200	{ Chhip zawn, Kák zawn
Hrai nga hmun	Phur 200—250	Kák zawn, Tu ha zawn
Dawrawn thum hmun	Phur 250—300	{ Tu ha zawn, Hrei zawn
Dawrawn li hmun	Phur 300—400	{ Hrei-hawm zawn Silai zawn

XXX. LEHKHA THAWN DAN

Lehkha thawn kan zia kin a dân takin zia k fo tûr a nî A dân taka zia k hi a mawin a zahawm bik a nî Tin, lehkha thawn hi chu hrang hrang a awm

THIANTE HNENA LEHKHA THAWN DAN

Pák kíl chhak dúng lampangah i awmna hmun mung leh tarik dah rawh Tin, vei lampangah thawn tûra hming zia k la, chu mî zawn thlaan chuan, "Ka thian" emaw, "Ka u" emaw zia k tûr a nî Tin, a hnuaiah tawí hleih deuhvin i thu zia k tan la, a dân pângngaun zia k zél la, thu

hláwm hran 1 ziaak dāwn chuan a taw1 hleun (parag-
raph) siam tūr a n1 Tin, 1 thu ziaak tūr 1 ziaak zawh
hnuah phék tâwp dung lampangah i hmung 1 ziaak
tūr a n1

Hetianguin —

Mission Veng

Aizawl,

10 4 1939

Ka thuan,

I dam em ? I nu leh 1 pa an dam em ?
Kei chu kan inthen ta kha dam takin Aizawl kan
zuk thleng a, kan thiante pawh an lo dam a, kan
hlum hle mai

Tin, ka examna pawh tha takin ka tling ve
a, ka dam chuan beih zêl ka tum a n1, nang pawh
1 thil zirte kha taima takin lo bei zêl ang che Nak-
kum sikul chawlh hunah ka lo haw ang a, kan in-
kâwm leh dāwn ma

Tin, in chhûng chanchip leh in thlawhhma
thute mun han hrih ve la, ka lâwm êm êm ang

A chung ziaak dân

Chhûnga
Saitual

Dam takin aw,
In chhûngin chubai,

I thian
Thanga

CHHANNA

Saitual

13 4 1939

Ka thuan,

I lehkha ka lo hmu a dam takin Aizawl
1 thleng ta tih ka hriatin ka lâwm êm êm mai
Kei pawh ka dam a, ka chhûngte pawh an dam e.

Tin, kan lo lam pawh a tha hle mai, zu-van
zah a ngai ang a, hâwp khawp neih kan beisei e
Taima takin kan lehkha zir hi bei ila, kum tâwpah
kan hûm tlâng thei ang

A chung ziaik dân

Dam takin chibai

Thanga Mission Vêng Aizawl

I thian, i hmangaih fo,
V. Chhûnga

SIKUL NAUPANGIN A ZIRTIRTU A THAWN DAN

Thakthîng Vêng
Aizawl,
15 4 1939

The Headmaster,
Govt M E School,
Aizawl,

Ka pu,

Vawunah ka khua a sik a, sikul ka lo
kal thei dawn lo va, mi lo ngaidam ang che Ka
dam veleh ka lo kal leh ang

Dam takin,
I zirtir, i thuawih,
L Rina

THIL MANGAI DAN

Dâwrkaî hnênah engpawh chah duh ila, kan
chah tûr hmung chu a tlarin (list) fel ta' a siam tûr
a ni

Hettangin —

Pu Thanga,
Dáwrkai

Siaisók
May 15, 1939

Ka pu,

Héng a, hnuaia ka sawi hi khawngaih
takín han thawn thei la, ka láwm ém ém ang —

Thingpuí Kgs	4 @	50p — Rs	2 00
Naupang kawr	3 @	75p — Rs	2 25
Sabon (dandi)	6 @	25p — Rs	1 50
Lukhum lian	2 @	1 25p — Rs	2 50
Mawza dum duang	12 @	25p — Rs	3 00

Total Rs. 11 25

(A vaun chéng sáwm leh pakhat leh pawisa
sawmhnh leh panga chia))

A chungz ziaik dân

Pu Thanga, Dáwrkai Dáwrpuí Vèng Aizáwl

Dam takín,
Liana

DILNA THEH LUH DAN

To

The Deputy Inspector of Schools,
Aizâwl District, Mizoram
Dated Aizâwl, the 10th June 1939

Ka pu,

Ka dîlna, hî khawngaih takin mî lo ngaih-
tuah sak ang che

I hnuaiah zirtirtu hmun palî a ruak tih ka lo
hria a, ka han dîl ve a nî

Ka thiamna lamah chuan kum 1931-ah Middle
English ka tling a, chu mî hnuaah Shillong High
School-ah Pâwl VII thla ruk ka zir leh a Zirtir-
tu hna hî ka duhzâwng tak a nî a, keimah pawh
kum 20 mî ka nî

Ka dîlna hî mî hlawhtlîntîr chuan kan ram
that nân theihtâwp chhuah ka tum ang

Ka nungchang lam chu, hei kan zirtirtu leh-
kha ka han thil tel a

I thuâwih fo tûr
Kûnga

THU THEH LUH TUR ZIAK DAN

He mî dân hî a hrang leh a Kan thil dîl tûr
hming leh a awmna dah hmasak tûr a nî Tin,
kan awmna leh tarik chu phêk hnuaî kilah emaw
dah tûr a nî.

Hetiangan .—

(Bawrsáp hnéna dílna)

To

The Deputy Commissioner,
Aizawl District

Ka pu,

Ka dílna hi khawngaih takin mi ngaihtuah
sak ang che

Sairáng kawng mël 10 hnuaia luikawr kam
tuak mau hmun hi sérthlum huan siamna remchâng
tak a ni a Héng lai hi huan atân mi phal sak
theih chuan ka lâwm êm êm ang

Dated Aizawl
the 12, June 1939

I thuâwih,
Thanga
Mission Vêng

BAWRHSAP PARWANA CHHAN DAN

Bawrsáp pisa atangin kohna parwanna emaw,
thu dang rêng emaw chuan number a nei vek thîn
Chutiang chu lo chhâng dawn la, a number leh a
tarik .chu sawi tel zêl tûr a ni Tichuan pîsaa
ziaktuten a number atang chuan i thu chhân chu
rang takin an lo zawng hmu thei ang

Hetiangan —

To.

Ka pu,

The Deputy Commissioner,

I parwana No 9635, M S Case No 45/38,
date 15 10. 1939 thu angin, ka thu mi ngaihthlak
sak tûm ka ngên a che

Thanga hian Liana tangka a pûk tih ka hriat-pui e Ka dam loh avângin keimah ka lo kal thei lo va, mi ngaidam ang che

Dated Kolasib,
the 14th, Dec 1939

I thuâwih,
Rinthanga.

DAKA LEHKHA THAWN DAN

Mizoramah hian Dâk in (Post Office) engemaw zât a lo awm ve ta a India ram pumah dâk in tam tak a awm a, 25p man ticket belin India ram pumah lehkha thawn theih a ni Dâka thawn tûr a nih chuan i awmna hmun hming leh dâk in hming fiah takin i ziak tûr a ni

Hetiangan —

Mission Vêng,
P O Aizawl,
15th, June 1938

Tin, i thawnna hmun dâk in leh a hmun hming (address) chu fiah takin ziak tûr a ni

Hetiangan hian —

TIKET 25p Lalhmingthanga Rahsi Vêng P O LUNGLEI Mizoram

Tin, khaw hian deuh a nih chuan kawttthlêr
hming ziaak la, a number nên ziaak tûr a ni P O
fih kher a ngai lo vang

TIKET 25p Thanchhûnga Jaiaw Hostel SHILLONG Meghalaya

Company hian deuh thawn dân

Tiket 25p Messrs Martin & Co. Ltd 12 Mission Row Calcutta

XXXI. THU ZIAK DIK DAN

COMA (.)

Hei hi chawlhna tawi ber chu a ni, hmanna
chi nga a awm

1 Thu kam khat kan sawi zawh apiangin dah
zêl tûr a ni Hetiangin —

'Ka tho va, ka puan ka sin a, ka lêng a.'

2 Thi chi khat deuh hlir sawi ıla, a tâwp bera
ni chawlvah tih loh chu dah zêl tûr a ni He-
tiangin : 'Dawrkalah ka va lêng a, puan te, kawr
te, pencil te, lehkhabu te, sabawnte ka va lei a

3. Thi thuhmun, a hrilhfiakhna anga hmanah te
hian dah tûr a ni Hetiangin —

(a) Suaka, mitdel kha a lo lêng

(b) Sakawr, i hmuh kha a bo ta

4 Kohnaah pawh dah tûr a ni

(a) Ka thian, lo lêng rawh

(b) Lala, lo lêng ta che

(c) Naupangte u, bengchheng suh u

5 Tin, tihah hian 'koma' dah fo tûr a ni

Hetiangan —

(a) Aizâwlah ka zin a kawr ka lei a tin ka haw ta a

(b) Lehkhabu mi hawh la tin ka pe leh thuai ang che

SEMI COLON ()

Hei hi chawlhna sei deuh hlek ang hi a ni
A hman dân kawng thum lai a ni —

1 Tin, 'chutichuan,' 'amaherawhchu' 'nimah sela,' 'chuvângin' tihte ang hi kan sawi dân a, thu a la tâwp si loh chuan dah zêl tûr a ni Amih erawhchu hêng hi thu bul tanna hawrawp hian hmanna a nih chuan dah tûr a ni lo

Hetiangan —

(a) Sikulah ka kal a, tin, lehkha min zirtir a nimahsela ka mut a chhuak a, chuvângin ka ti tha thei lo ve

(b) Lala ka hmu a, chutichuan kan inkâwm a, amaherawhchu kan tîti rei hman lo

2 Thu inkawkalh ang deuhva a lan chuan dah zêl tûr a ni Hetiangan —

(a) Ka nu'n sikul kalah mi tîr a, ka ute erawh chu lovah an feh thîn

(b) Ka nu a damlo va, ka pa erawh chu a dam e

3 Tawngkam kim si, inzawmna nei si angah dah tûr a ni Hetiangan —

- (a) Lala'n kawr mìn pe , keim puan ka pe ve a ,
a lāwm hlein ka ring
- (b) Amah ka sām a , a kal bo si

TAWPNA ()

Hei hi chawlhna sei ber a ni, tawngkam taw
pawh a kim chiah chuan dah tûr a ni a, a thu a sei
chuan a tawpah dah tûr a ni Hetiangin —

- (a) Lala a kal
- (b) Lala a kal a , tin a lo kîr leh a, a awm ta
- (c) Ka nu thunglângah a awm a, a hmêl hmu
tûrin ka kal dāwn a ni Tin, ka hmuah chuan
ka lāwm êm êm ang

KHUNGNA (' '')

Hei hi mi thusawî emaw, mahni thusawî
emaw, lehkhahua thu emaw kan sawî nawnin kan
sawî nawn a zawng kha khung tûr a ni , tin a bul
chu hawrawp hian hman fo tûr a ni

1 Mi thusawî sawî nawn — Lala'n, "Lo leng
rawh," a ti a

2 Mahni thusawî, sawî nawn — Numinah Lala
hménah, "I dam tawh em ?" ka ti a

3 Lehkhahua mi sawî nawn —

(a) Pathian Lehkhahua, "Inhmangaih rawh u"
tih a ni

(b) Hla pawhin, "Hmangaih Pathian a ni si," a
tih kha

4 Tin, khungna tak ni lo, khungna mal a awm a
chu chu, mi emaw, mahni emaw, a thu kan sawî
chhawt kha mi dang thu sawî leh chhawt nei
sah, khungna mal hman tûr a ni Hetiangin —
Lala'n, "Ka nu'n, 'Lo kal rawh,' mi ti a ni," a ti a

MAKNA (')

Hêng hi thu uarna leh makna tihna leh thu
thn thwng atân an hmang Hetiangin —

- (a) A va lian êm !
- (b) A va ropui êm ve aw !
- (c) F. heu ! A mak mang e !
- (d) Pathan hênggama ni a va zang êm !
- (e) Lala'n a nu a vêl !

COLON ()

Hei hi chawlhna rei deuh semi-colon aia rei,
tâwpna aia tawî sî a nî A hman dân sawî fiah a
hîr deuh Hetiangin —

1 Tawng kimin thuhmahruai ang deuhvîn sawî
ila, hman tûr a nî

- (a) Hetiang hi a nî ka lûi phawt a ka hralh leh
a nî
- (b) A bo ta vek a nî ka kawr te ka puan te ka
lukhum te

2 Tin, achângin hetiang hian (—) an zîak zâwk
a nî

- (a) Hêng hi kan nei — kawr 4 lehkhabu 10
puan 5
- (b) Hêng hi siam chhuak raw' h u - 38X5
- (c) Hêng hi ka sawî duh a nî — 1 Ka rîp dân
2 Ka hmuh dân 3 Ka tih dân nên

ZAWMNA (—)

Hei hi hêngahte hian an hmang -

1 Thusawî laia han lamlêt phutah hian "A
hming chu — e le, ka sawî duh leh lo ve"

2 Thul thuhmun a hralhfiakhna ang deuhvah chuan
koma aîn zawmna pawh a hman theih Heti
hian "Mikhual âr zuar — mî rinawm tak kha ka
hmu asin" Hetiangah hian bracket () an hman
bawk

3 Thil hming hrang hrang khaikhâwm lehnaah,
lal te, khawchhiar te, upa te — an zavaun ka ko
vek a ni

Thu zia^k 72
tawⁱ 4

1 Hei hi a pawimawh hle, thu
ah dah zêl tûr a ni Tin thu tâwⁱ
chhiab i dah phawt chuan, a zuitu
rawp lian a awm ngei ngei tûr a ni

Hetiangu —

Nichinah mikhual ka hmu a Hmânah,
sakei ka hmu a

2 Hming tak tak tawh phawt chu hawrawp lian
vek tûr a ni — Lala, Aizâwl, Germany Pathian
Isua Hnam hming pawh Sâp, Mizo Pâwih

3 Hla lam chu a tlar bul apiangah hawrawp lian
vek hman tûr a ni

“Enna nunnêm thimin ka vêl a bâwm
Mi kai ang che”

4 Kaihtawⁱ thenkhatte hawrawp lian hman tûr
B A, M A, P W D

5 Mi emaw, mahni emaw thu kan sawi nawn
khungna kan hmanna apiang kha, a thu bul c'
hawrawp lian a ni tûr a ni —

Lala hnênah, “Hmânah khân, ‘Ka lo lêng ang
ti a ni lo'm ni ?’” ka ti a

6 Zawhna hnua thu dang sawun an dah b
“I dam em ? Kei chu ka dam e”

—** 0-0-0 **—